

Kopaná zahájí sezónu až koncem března

Letošní jarní sezónu fotbalisté zahájí až koncem března. V neděli 30. března odehraje A mužstvo svůj první zápas v Dambořicích a 5. dubna sehrají fotbalisté B mužstva první zápas s Vnorovy, také B.

Před odvetami v jarní sezóně zahájila všechna mužstva zimní přípravu 5. ledna. Žáci, vždy v sobotu, byli v tělocvičně v Žarošicích. A i B mužstvo trénovalo vždy v sobotu na umělé trávě a v tělo-

cvičně, také v Žarošicích. Kromě toho proběhla přípravná utkání na umělé trávě v Otnicích. V neděli 17. února to bylo s Násedlovicemi (2:5), 24. února pak s Křenovicemi (1:0). Dále byly v březnu sehrána utkání proti Blažovicím (1:4) a s Němčany.

Příprava dospělých fotbalistů probíhá za kolísavé účasti hráčů; někteří se ji prostě nezúčastňují nebo jen sporadicky. V jednotlivých kádrech přitom nedochází k žádným

podstatným změnám. A mužstvo má na to, aby podzimní umístění potvrdilo; pokusilo se navíc zaútočit na vedoucí Dambořice.

Ze společenských akcí to byl především v sobotu 2. února tradiční, a v Uhřicích jediný, 17. ples Květů. K tanci a poslechu hrála dechová hudba Bojané. Sál kulturního domu vyzdobilo květi-

nářství Iva Kopečná ze Slavkova u Brna. Na bohaté tombole se podílelo 60 sponzorů; kromě deseti hlavních vylosovaných cen, bylo dalších nejméně 170 výherců. K celkové pohodě přispěla též vynikající kuchyně; zajišťoval ji JH-REST Ždánice. Plesu se zúčastnilo na 240 lidí.

ZDENĚK MALEŇÁK

PŘÍPRAVA FOTBALISTŮ na jarní sezónu byla zahájena začátkem ledna. Pro všechna mužstva probíhala v tělocvičně v Žarošicích; dospělí si zahráli též na umělé trávě. Docházka, především u členů A i B týmu probíhala s kolísavou účastí.

NA JEDINÉM PLESE v obci hrála špičková kapela Bojané. Účastníci se dobře pobavili; většina z nich vyhrála v tombole. SK, jako organizátor zábavy, se snažil, aby i letošní podnik si v ničem nezaadal s předchozími ročníky. Foto: Blanka Medunová

Pro fotbalisty byl konec 90. let úspěšný

Po jarní části soutěže se v roce 1998 první mužstvo vrátilo do okresního přeboru. V třetí A třídě získalo 56 bodů a skóre 55 daných ku 11 inkasovaným brankám. Mezi nejlepší střelce v jarní části patřil Igor Rychlík (6) Jiří Daněk (5), František Pěncík (3); po dvou gólech vstřelili Zdeněk Maleňák, Pavel Čamlík a Jan Pěncík.

Intenzivní trénink přinesl ovoce

Za hlavní příčiny vzestupné tendence v prvním mužstvu bylo možno označit intenzivní tréninkové metody i aktivní přístup ke hře; družstvo dospělých, nicméně i dorostenci a žáci, si tento styl osvojili a zvykli si na odpovědnou přípravu. O postup se zasloužil především poměrně mladý kádr hráčů a také důslednost trenéra Zdeňka Marčíka. Ten žel z postu

odešel; také Jiří Daněk se vrátil do Šlapanic.

Mužstvo převzal Rudolf Dvorský. Po podzimní části skončilo v takřikající okresní lize na sedmém místě. Za celou sezónu bylo sehráno 38 utkání; Uhřice vstřelily 65 a obdržely 50 branek. Mezi hráče s největším počtem vstřelených branek se zařadil Igor Rychlík (12), dále Pavel Čamlík s Rudolfem Dvorským (každý 6) a Zdeněk Maleňák s Jiřím Daňkem a Janem Malíkem (po 5 brankách). První rok se mužstvo v okresním přeboru umístilo v tabulce na devátém místě. Při přípravě na podzimní část, fotbalisty převzal opět jako trenér Zdeněk Marčík (vystřídal Rudolfa Dvorského); kádr hráčů byl posílen opět o hostujícího Jiřího Daňka a Michala Piláta.

Změny se pozitivně odrazily

v umístění v podzimní části přeboru. Uhřice skončily na 4. místě se ziskem 22 bodů. Mezi nejlepší střelce branek patřili Jiří Daněk, Zdeněk Maleňák, Jan Malík, Igor Rychlík a Aleš Drápal. Jak vyplynulo z hodnocení I. mužstva za rok 1999, přípravu zahájilo 21 hráčů; v sezóně bylo sehráno 40 utkání. Patnáct členů mužstva vstřelilo celkem 73 branek; 46 Uhřice inkasovaly.

V okresním přeboru v sezóně 1999-2000 Uhřice skončily na pátém místě. Z prvního mužstva během sezóny odešel Jiří Daněk; pro uhřický fotbal hodně udělal. Byl jakýmsi vzorem i pro ostatní; při přípravě i utkáních. Výkonnost týmu oslabil též odchod Michala Piláta.

SK zůstal bez dorostenců první mužstvo v roce 2001

(Z publikace 70 let kopané)

Zpravodaj Uhřic

www.uhrice.cz ■ e-mail: starosta@uhrice.cz

Pečeť obce z roku 1764

Vydává zastupitelstvo obce ■ číslo 1 ■ ročník VI. ■ vyšlo 19. 3. 2008

Starosta Šlezinger strana 3	Jubileum osobností strana 5	Osmička v letopočtu strana 6	Věcná studie strana 7
--------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	--------------------------

Starosta Zdeněk Knesl: V souvislosti s výstavbou koupaliště hodláme prodloužit komunikaci

Dílo obnovy a dalších zlepšení v obci pokračuje

Uhřice se v posledních letech změnila. V obci byly rekonstruovány komunikace i chodníky, obnovena větší část hlavního tahu; do Lednice vede nová vozovka. Byly vytvořeny značné hodnoty, lidem se v sídle žije lépe. Přesto je stále na místě mnohé zdokonalovat. Zajistit navíc, aby byly k dispozici prostředky na nezbytné změny. Pokračovat v díle obnovy, údržby, rekonstrukcí i výstavby nových

zařízení. O těchto i dalších záležitostech jsme hovořili se starostou Zdeňkem Kneslem.

▲ V Uhřicích pracuje bezmála 20 drobných živností, rozvíjejí se i

další podnikatelské aktivity. Má na tom obec zájem?

Nepochybně. Pro obyvatele vesnice to znamená možnost uplatnění; ...pokračování na str. 2

NA DĚTSKÉM KARNEVALU bylo veselo. Malí i ti větší křepčili a v maskách se jim líbilo. Také dospělí se oblékli do nezvyklých úborů. Nebylo divu, nikomu se domů z kulturního domu nechtělo. Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Pět prvňáků zasedne do lavic

Do lavic v první třídě Základní školy (ZŠ) v Uhřicích od 1. září zasedne všech pět přihlášených dětí. Při zápisu konaného v pátek 18. ledna příští školáky provázel šašek. Prý by chtěl též do lavice v první třídě, ale nevěděl, co ho tam čeká. Tak mu nastávající prvňáci pomáhal. Plnili tak různé úkoly; byly rozmístěny v celé budově.

V neděli 10. února se pak v kulturním domě konal tradiční dětský karneval. Pro účastníky byla připravena diskotéka, bohatá tombola

i další program se spoustou her a soutěží. Samozřejmě též občerstvení. Při rejí masek byl napočítán jejich rekordní počet; organizátoři při součtu dospěli k číslu 113. Jako masky se přitom letos oblékli též dospělí. Např. zaměstnankyně školy zvolily společnou: Šaškové a klauni. Karneval pro děti uspořádalo tradičně vedení školy a obec. Podíleli se na ní též sponzoři a především samotní rodiče. Bez jejich přispění by se podobná akce takového rozsahu, nemohla uskutečnit. (mp)

Mladí hasiči zahájili rockotékou a ohňostrojem

Novoroční rockotékou v Dambořicích mladí hasiči z Uhřic zahájili letošní rok. K tanci a poslechu jim hrála oblíbená skupina Darken. Součástí byl i ohňostroj. Na květen připravují zájezd do hasičského muzea u Prostějova. Dále to bude v pořadí páté, zřejmě i poslední, letní soustředění. Hlavně pak závody zařazené do Velké ceny okresu Hodonín. Jako vyvrcholení letošního roku uspořádáme na podzim okresní kolo požárnícké všestrannosti; stane se přípravou oslav 110. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů (SDH) v Uhřicích v příštím roce.

Kromě plánů pro letošek mladí bilancovali uplynulý rok. Např. léto bylo zakončeno 23. září 2007 v Dambořicích na chatkách, kde Uhřičtí vyhráli branný závod, a to

Text a foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

MLADÍ HASIČI z Uhřic si vedou dobře. Kromě pravidelných schůzek, kde probíhá teoretický i praktický výcvik, se zúčastňují poznávacích i oddechových zájezdů a především nechybějí na žádné soutěži. Na poslední soutěži loňského roku v Čeložnicích obsadili 2. místo

...pokračování ze str. 1

další mohou nabízených služeb využít. Např. instalatérské, zednic-ké, malířské aj. práce lze zajistit v místě; odpadají tak výlohy na cestovné a někdy i zdlouhavé jednání. Pro obec to jsou navíc jisté prostředky. Živnostníci je odvádějí finančnímu úřadu; ten pak tzv. přerozdělením uvolňuje finance pro sídlo, kde firma působí.

▲ Přesto peníze především plynou z odvodů z prodeje ropy. Kolik těžařská firma, tedy Moravské naftové doly (MND) Hodonín, do rozpočtu přispívá?

Je to, jak už jsi naznačil, pro obec hlavní zdroj příjmů. Je ale spojen s jistými, řekněme negativními jevy. Může např. dojít k ekologickým nebo jiným haváriím. Zařízení nafty nepřídá ani krajíně na kráse. S tím je nutné počítat a takto věci brát; ze strany obce i obyvatel. Těžařská firma je ale povinna odvádět pět procent z prodané ropy Báňskému úřadu. Ten pak z toho kolem 3,75 procent poskytuje dotčenému sídlu. Takže z ceny každého prodaného hektolitru, barelu nebo tuny nafty vytěžené v katastru Uhřic 3,75 procent připadá obci. Také proto bylo možné uskutečnit rozsáhlou výstavbu i rekonstrukci chodníků, vozovek, budovat koupaliště a rozvíjet další aktivity. Jak už bylo naznačeno v předchozích rozhovo-rech, těžba ropy v území např. v uplynulém roce poklesla, a tím též odvodů do obecní pokladny. Proto se snažíme na většinu rekonstrukcí i stavbu nových děl zajistit dotace nebo úhradu z různých fondů.

▲ Můžeš být v tomto směru konkrétní?

Např. na obnovu školní budovy. O záležitostech se v tomto čísle ZU zmiňuje též členka rady obce a ředi-telka Mgr. Marcela Procházková. Rád bych její sdělení doplnil: podařilo se zajistit půl miliónu korun na projekty. Rozpočet na rekon-strukci objektu převýšil 30 miliónů korun. Větší část, až 90 procent, chceme uhradit z tzv. norských a evropských fondů. Zatím se to jeví reálné. Podobné je to též s rekon-strukcí druhé části průtahu přes Uhřice. Zatím byla zpracována projektová dokumentace; akce je v tzv. stavebním řízení, které by mělo skončit vydáním povolení tak, aby bylo možné stavbu zahájit. Udělalo se všechno pro to, aby se obnova vozovky na dolním konci, včetně mostu, dostala do seznamu silnič-ních staveb Jihomoravského kraje.

Chceme, a tak to zatím vypadá, aby práce začaly ještě letos v druhém pololetí a byly skončeny v příštím roce. Rekonstrukci financuje kraj, jemuž náleží rozhodnutí. Má tedy posledníслоvo.

▲ Letos by měly též zahájit práce na inženýrských sítích v lokalitách, kde se začnou stavět rodinné domky. Kdy by měly proběhnout první kolaudace?

To záleží na stavebnících. Jejich povinností je stavbu dokončit pět let od doby, kdy byl odkoupen poze-

V KOUPALIŠTI, široko daleko jedinečném, si milovníci vody zřejmě zaplavou a využijí atrakcí ještě v letošní sezóně. Dodavatel stavby, Skanska, slíbíl, že práce skončí začátkem července.

Foto: LUKÁŠ TESAŘÍK

mek. Jinak mohu potvrdit: s inženýr-skými sítěmi se začne letos. Jak jsme slíbili co nejdříve tak, aby i lidé mohli brzy začít. V trati Veselé se počítá se sedmi domky, na Žabáku se šesti.

▲ V červenci, podle původního záměru až v srpnu, hodlá Skanska předat koupaliště. Je zkrácený termín reálný?

Zatím ano. Usuzuju tak z kontrolních dnů. Ty se konají každých 14 dnů. Zúčastňuje se jich kromě obce, projektant, zástupce dodavatele a koordinátor stavby. Práce probíhají podle schváleného harmono-gramu. Součástí bude též prodlou-žení komunikace, kanalizace a dále, a to je při podobných akcích důle-žitě, vznikne parkoviště pro 20 aut.

▲ V jednom z rozhovorů ses zmínil o zastávce na Silničné. Uvedli jsme, že byla akce pozastavena; rozhodnutí záviselo na kraji. Jak věci postoupily?

Jihomoravský kraj zrušil embargo vůči zastávce na Silničné. Jinými

slovy, začne se budovat. Zároveň byla uvolněna na tento účel dotace 250 000 korun z uplynulého roku. Zbývající prostředky dají zaintereso-vané obce, neboť je to záležitost mikroregionu. Půjde o částku zhruba milión korun, na kterou přispěje i kraj.

▲ Hovoří se též o vybudování biokoridoru. Kde se s ním počítá?

Měl by to být pás zeleně v prostoru bývalé tzv. šraňkové cesty. Plocha bude dočasně oplocena. V opačném případě mladé dřeviny začne okuso-

pumpu tak, aby se zájemci mohli opláchnout. Také dalších nejméně šest studní v sídle hodláme dát do pořádku; měly by sloužit jako rezerva pro užitkovou vodu.

▲ A pokud jde o opravy obecního majetku?

To je odvislé od potřeb. Např. se jeví aktuální obnova rodinných domků pod kostelem. Byly sice postaveny zhruba před deseti lety, ale stavbaři odvedli špatnou práci. Tak se jeví nezbytné řešit izolace, netěsnost dveří i oken, opadávání omítek; střešní trámy jsou napadeny červo-točem. V situaci, kdy dodavatelská firma už neexistuje, zbývá jediná možnost: Situaci pomocí nájemníků monitorovat, posoudit a nedostatky odstranit.

▲ V roce 2010 se počítá, že všechny splaškové vody půjdou do kanalizace a přes čistiřnu odpad-ních vod. V Uhřicích ale není stoprocentní kanalizace. Jak se to bude řešit?

Musíme kanalizaci dobudovat. Bude to drahé, ale jiná možnost není. Chybí udělat levá strana části Chaloupky. Na dílo musí být zpra-cován projekt, zajistit prostředky a v roce 2009 začít s přípravou a v dalším realizovat. Také, a to je stále otevřená záležitost, je nutné dokončit úpravy hřbitova. V tomto směru se rozhlížíme a vyčkáváme na vhodný dotační titul. Přesto se jeví nezbytné dokončení úprav hřbitova jeho rozšíření do roku 2010 vyřešit.

▲ V rozhovoru v posledním čísle ses zmínil o zastupitelstvu a radě obce. Tyto orgány, a tak to vyznělo, mají dobrou úroveň; panuje v nich dělná atmosféra a snaha zlepšit život obyvatel. Stále to platí?

Samozřejmě. Máme 15 členů zastupitelstva, z toho pět radních včetně mě, jsou to: místostarosta Zdeněk Maleňák, ředitelka školy Mgr. Marcela Procházková, Josef Kramář a ing. Ondřej Bělohoubek. Kompetence byly stanoveny, v tomto směru nedochází k nesrovnalos-tem. Pokud se jedná o členy zastupitelstva, pracují v komisích, aktivně se podílejí na práci dle požadavků a potřeb obce.

Otázky kladl: OLDŘICH BÍLOVSKÝ

Mokrého studie o Uhřicích byla věčná

Studie o Uhřicích Vladimíra Mokrého (1918-1985) z roku 1969, pojednávala o historii sídla do října 1918. Byla věčná, opírala se o fakta. Autor v ní shrnul zajímavé poznatky z pohnutých dějin obce.

Zohlednil např. závěry prof. Ladislava Hosáka (1898-1972) pojednávající o tvrzi a kostele nad vesnicí. Podobně též popsal kroj a zvyky. Na základě původních ná-zvů pojmenoval polní tratě; popsal jejich geografickou strukturu, na-značil, v jaké lokalitě se nacházejí. Práce sloužila jako zdroj při zpraco-vání publikace Čtení o Uhřicích.

Mokrého práce byla napsána srozumitelně, ale fundovaně. Její tvůrce měl k tomu ostatně před-poklady: Získal vysokoškolské vzdě-lání, v Uhřicích jistý čas žil, pravidelně do obce zajížděl. Učaro-vala mu, stejně jako její okolí.

*

Otec pocházel z Uhřic

*

Nesnadné studium

Vladimírův otec, Josef Mokrý (1889-1927) pocházel z Uhřic. Byl znám jako ochotník. Uváděné divadelní hry, někdy i kabarety, kuplety a společenské večery, režíroval; staral se o garderoby, rekvizity, hrál a dílo dramaturgicky připravoval. Bydlel v Brně, ve Vídni, byl povolán jako vojn v 1. světové válce na

Těšanka odděluje slunné Slovácko od Hané

Stará formanská cesta Těšanka odděluje Slovácko od Hané. Vede severovýchodním směrem, po vrcholu hřbetu Ždánického lesa. Táhne se od Těšan na Brněnsku, nad sídly po obou stranách lesního masívu, dále pak přes Chříby k Buchlovu a Starému Městu, za Velké Moravy Veligradu. V minulosti jí využívaly všechny osady a vesnice, ležící podél ní.

Směřuje lesem, většinou po hřebeni; jen ojediněle sestupuje k sídlům. Z nich na ní navazuje bezpočet stezek, chodníků, lesních a asfaltových cest. Ještě na sklonku 50. let 20. století to byla široká prašná silnice lesem; pouze v někte-rých úsecích zpevněná kameny. To se změnilo: Její větší část pokrývá asfalt, byla zařazena do sítě cyklostezek. Odbočují z ní další zpevněné cesty. Např. k Milešov-ským loukám nebo Jalovému dvoru. Podél trasy byly v minulosti, snad v 18. a 19. století, postaveny

proto jako pomocný dělník na trati v Dolních Loučkách, později u po-krývače. V září 1939 se opět po dohodě s Pařilovou zapsal ke studiu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Přišel ale listopad 1939; Vladimír Mokrý byl znovu bez práce a také bez perspektivy.

Až v roce 1940 získal místo učitelského suplenta (prakti-kanta) v Ostravě. Od září 1941 se pak uchytil jako kantor na Boskovicku. V tomto okrese prošel několika škol.

*

Ředitel školy

V červnu 1942 se oženil s Marií Pařilovou. Po pedagogické stránce na něho měl vliv jeho šéf obecné školy ve Skalici nad Svítavou Čeněk Štěpánkek. Po jeho odchodu do důchodu v srpnu 1945, Vladimír Mokrý po něm převzal správu školy. Přes úspěchy a slušné zázemí, toužil jít domů - do Lomnice. Podařilo se mu to v září 1946. Byl ustanoven za odborného učitele na lomnickou měšťanku. Na tomto místě ale setrval pouze dva roky; od června 1948 přešel do Výzkumného ústavu pedagogického v Brně. V roce 1953 se stal okresním školním inspekto-rem.

Těšanka odděluje slunné Slovácko od Hané

červené kříže; není znám jejich význam, účel, ani systém rozmístě-ní. U jednoho z nich, nad Damboři-cemi, probíhá v dubnu pobožnost a pout; zúčastňují se jí též věřící

STARÁ FORMANSKÁ cesta Těšanka od nepaměti oddělovala slunné Slovácko od Hané. Především v minulých letech na ní panoval čilý ruch. V současnosti slouží k přepravě dřeva, vede po ní turistická a cyklistická stezka.

Reprofoto: LUKÁŠ TESAŘÍK

Po určité době se vrátil do Lomnice; byl ustaven do funkce zástupce ředitele školy. V tom čase mu též zemřela manželka Marie. Asi pět let potom byl jmenován ředitelem, v tom čase základní devítileté školy. Ze zdravotních důvodů ale v roce 1971 přešel opět do funkce zástupce ředitele. Po odchodu do důchodu, záhy skonál.

* * *

Zemřel poměrně brzy. V 67 letech. Narodil se 19. září 1918, takže na sklonku c. k. monarchie; z tohoto světa odešel 29. stejného, tedy devátého měsíce. Publikoval v řadě časopisů, např. Komenský a Společenská nauka. Kromě toho byl spoluautorem učebnice Neživá příroda. Zabýval se pedagogikou. Prakticky i vědecky, především ve výzkumném ústavu. Nikdy ale nezapomněl na kraj, s nímž ho pojila pouta mládí. V roce 1967 např. vyšla ve sborníku Od Hradské cesty jeho stať o ochotnickém divadle v Uhřicích. Kromě už vzpomínané studie o obci, kde žil a kam se pravidelně vracel, vytvořil též práci nazvanou Ždánsko, se zřetelem k Uhřicím a Dambořicím.

(bí)

Co obci přinesla osmička v letopočtu?

Osmička v letopočtu, obzvláště na jeho konci, má prý pro české země i Moravu, a tím též pro Uhřice, magický význam. Potvrzují to i dějiny. Např. Velká Morava, první státní útvar na území státu, vznikla a začala se rozpadat na konci 9. století; po smrti krále králů Svatopluka (?-894). Tedy v letopočtu začínajícím osmičkou. Podobně císař Karel IV. (1316-1378) zemřel v roce s tímto číslem na konci. Známa jsou data 1848, kdy proběhlo v Praze v červnu (12.-17. 6.) povstání a byla zrušena robota. V pondělí 28. října 1918 vznikl samostatný československý stát.

Také další události, v roce končícím osmičkou, měly výrazný vliv na dění v zemi. V září 1938 byla podepsána mnichovská dohoda; na základě ní bylo Německu odstoupeno české a moravské pohraničí. Začátkem října pak abdikoval prezident ČSR dr. Edvard Beneš (1884-1948). V únoru 1948 se uskutečnilo v Praze shromáždění; na něm bylo oznámeno, že prezident jmenoval novou vládu. Proběhly události, které byly důvodem více než 40leté vlády KSČ. Ve středu 21. srpna 1968 vojska pěti států Varšavské smlouvy vstoupila na území republiky. A konečně v listopadu 1989 (tedy s osmičkou v datu) padl režim v čele s KSČ.

Tyto události významně poznamenaly též vývoj v Uhřicích. Na dění v obci ale měly vliv i další okolnosti:

▲ **První písemná zmínka o opevněném sídle zemanů v Uhřicích pochází z roku 1368.** Polovinu tvrze zřejmě držela Ofka, vdova po Štefiku z Kunovic, druhou pak Beneš z Bouzova.

▲ **V roce 1578 se narodil kníže Maxmilián Z Lichtenštejna;** zemřel 1643. Za 28 000 zlatých koupil v dubnu 1630 Uhřice. Ty pak byly do roku 1918, tedy 288 let součástí lichtenštejského panství se sídlem ve Žďánicích.

▲ **Patentem císaře Ferdinanda V. (1793-1875) z 28. března 1848 byla zrušena robota.** Z ní se bylo možné vykoupit; např. pro čtvrtlánika to znamenalo složit 62 zlatých a 42 krejcarů stříbra. Po tomto revolučním roce byly též zrušeny vrchnostenské soudy. Došlo ke změnám ve správě obcí; v čele stál

volený starosta. Prvním byl Martin Kučera; jako písař fungoval rector Tomáš Vlach.

▲ **V roce 1878 byly zpracovány plány a existovala reálná šance, postavit silnici z Dambořic do Uhřic.** Měla vést, kolem kostela sv. Jana Křtitele a dále přes kopec do sousední obce. Z nevyjasněných příčin se starosta Martin Čamlík a radní Josef Adamec a Martin Kelča postavili proti. Byla tak vybudována delší cesta z Dambořic ke Spálenému mlýnu, kde se napojila na tzv. císařskou.

▲ **Od 15. září 1908, tedy před sto lety, začaly po vybudované trati ze Žďanic do Čejče jezdit nákladní vlaky.** Půl roku poté začali být přepravováni též cestující. Železnici, na níž byla už v roce 1936 vyloučena přeprava osob, byly od 15. března 1938 přepravováni mobilizovaní muži, odjíždějící bránit ohrožené hranice republiky. **Přeprava osob byla znovu na trati vyloučena před deseti lety, takže v roce 1998 (datum s osmičkou na konci!).** Tento akt znamenal konec dráhy z Čejče do Žďanic. Zřejmě už nikdy na ní nebude doprava obnovena.

▲ **V roce 1918 skončila 1. světová válka. Rozpadlo se Rakousko-Uhersko a vznikla samostatná Československá republika.** Ještě v tom roce se začali vracet vojáci; mezi 10 milióny padlých bylo též 26 mužů z Uhřic. Po mrtvých zůstalo 10 vdov a 32 sirotek; kromě toho se 11

osob vrátilo jako trvale invalidní. Oslavy vzniku republiky se v Uhřicích uskutečnily až v neděli 4. května 1919, kdy byla na prostranství pod Šibrovem (naproti bývalému hostinci v tom čase U Kotiků, od poloviny 20. let 20. století U Fillů) slavnostně zasazena Lípa svobody.

▲ **Kroniku Uhřic převzal v roce 1928** po Metoději Čičatkovi (1874-1959) Čeněk Racek (1891- asi 1961).

▲ **V neděli 12. června 1938 byl při volbách do funkce starosty zvolen František Ott (1887-1971).** Už před tím, v pátek 20. května 1938 byla vyhlášena částečná mobilizace; v pátek 23. září téhož roku byli povoláni všichni vojáci. Do vesnice přijely povozy z Valtic. Vedle nich šli uhřičtí rodáci, usazení v pohraničí, Petr Macháček a Josef Prnka.

▲ **V sobotu 28. února 1948 se konala veřejná schůze Komunistické strany Československa (KSČ).** Ze zástupců všech vrstev obyvatelstva byl na ní ustaven Akční výbor Národní fronty (AV NF); poté se uskutečnily změny ve složení národního výboru (NV). Předsedou ale zůstal za lidovou stranu Josef

strojovna v hodnotě více než sto tisíc korun.

▲ **Tzv. většinové Jednotné zemědělské družstvo (JZD) vzniklo** v Uhřicích též v roce 1958; na jaře 1975 bylo sloučeno s JZD Dambořice. Na začátku 90. let 20. bylo transformováno na a.s. Agro.

NA KONCI 60. LET 20. století byla voda ze studánky na Kopečku svedena potrubím dolů. Nad prostorem, kde ji lze čepovat, byl vybudován altán. Zřídlo nahoře pak, kde před tím byla idylická studánka, bylo zajištěno betonovými skružemi a drátěným plotem. Rybníček mezi vrbami přestal existovat.

▲ **Úpravy na jaře 1968 prodělala studánka na Kopečku.** Zřídlo, prý značně bohaté s léčivou a také zázračnou vodou, posvěcenou údajně sv. Metodějem (813-885), bylo přikryto. Poté pak napojeno na potrubí a voda stažena dolů. V tomto prostoru studenti Lesnické školy ve Strážnici vybudovali altán. Původní studánka kryjící pramen, byla kvelbená cihlami a porostlá drnem. Připomínala idylické zašlé časy. Byla až nahoře u tří vrb. Mezi nimi byl malý rybník, do něhož odtékala přebytečná voda.

▲ **V úterý 2. července 1968 byla zahájena další obnova cihelny.** Opět v úterý, ale 17. prosince 1968, byly z pece vyvezeny první vypálené cihly. Roční produkce činila kolem dvou set tisíc kusů zdícího materiálu. Provoz byl ukončen na začátku 80. let 20. století.

▲ **V roce 1998 se začala budovat čistírna odpadních vod.** Patřila k jednom z prvních zařízení tohoto druhu na vesnicích na Hodonínsku. (zr)

Prvním starostou v novém státě byl Šlezinger

Prvním starostou v novém státě, utvořeném v říjnu 1918 byl v Uhřicích František Šlezinger (asi 1886- asi 1946). Byl představitelem koalice sociálních demokratů a republikánů, od konce června 1922 přejmenované na Republikánskou stranu zemědělského a malorolnického lidu.

Volby do obecního zastupitelstva se uskutečnily v červnu 1919. Předznamenaly je významné události: v neděli 19. června 1919 byla např. zasazena Lípa svobody. Průvod s ověnceným vozem, na němž byl ozdobený strom, střežili legionáři; doprovázeli ho stárci a stárky v krojích. Slavnosti se zúčastnila většina obyvatel. Byl mezi nimi též nastávající starosta František Šlezinger. Zástup lidí za zvuků hudby vyšel od školy. Směřoval na prostranství pod Šibrovem, naproti v tom čase Kotíkovy, později Fillovy, hospody. Nejdříve se konaly proslovy. Potom ke stromu přhrnuly hlínu významné osoby. Patřil mezi ně řídící učitel Metoděj Čičatka (1874-1959) a starosta Václav Adamec. Ten byl zvolen už v roce 1904, až po červnových volbách 1919 ho vystřídal František Šlezinger. Na závěr zazněla nová státní hymna. Jak zaznamenala kronika, slavnost zanechala v účastnících hluboký dojem.

Krutá válka

Okázalé shromáždění bylo v Uhřicích oslavou vzniku nového státu a triumfem z konce 1. světové války. Ta vypukla v roce 1914. Záminkou byl atentát na následníka rakousko-uherského trůnu Františka Ferdinanda d°Este

(1863-1914) 26. června 1914 v Sarajevě. Do bojů se postupně zapojilo 38 států; do zbraně bylo povoláno 70 miliónů mužů. Na 10 miliónů z nich padlo.

Bylo mezi nimi též 26 obyvatel Uhřic. Bojovali na italské frontě, v Alpách, mnozí padli do zajetí v Rusku, dostali se do legií. Např. nejmladší, Josef Rozehnal, zahynul už v roce 1915; v tom čase mu bylo 18 let. Po mrtvých vojácích, kteří padli na bojištích 1. světové války, zůstalo 10 vdov a 32 sirotek. Podle Jakuba Vrbase (1858-1982) bojovalo na různých frontách z obce 14 legionářů; dva muži přišli o život v Rusku. Vdovy a sirotci do osmnácti let, pobírali tzv. vdovcí a sirotčí důchod; činil 75 korun měsíčně na osobu.

Muž mnoha zájmů a s respektem

Šlezinger byl sedlák. Chytrý a vzdělaný člověk. V Uhřicích měl respekt. V 50. letech 20. století

o Františku Šlezingerovi Jan Bílovský (1882-1961) při vzpomínání na uplynulé časy, hovořil s respektem. "Byl to stoprocentní chlap, uznávaný většinou Uhřičáků," říkal.

V tom čase už byl František, jak ho nazýval, po smrti. Zemřel prý v roce 1946 ve Slavkově, kam se se svou druhou ženou, Židovkou Kamilou Filencovou, odstěhoval. Před tím ji ale zachránil před téměř jistou smrtí. Oženil se s ní totiž v čase, kdy Adolf Hitler (1889-1945) začal vykřikovat, že se Židy jeho nacionální strana (NSDAP) skoncuje. Jeho slova začala nabývat věcnou podobu; např. v Říši při tzv. Křišťálové noci z 9. na 10. listopadu 1938. Běsnění fanatiků vyvrcholilo vraždou 6,5 miliónu Izraelitů v koncentračních táborech; mnozí byli k smrti utýráni, další zahynuli v plynových komorách nebo zastřelení. Tuto strastiplnou anabázi měla podstoupit též druhá Šlezingerova žena Kamila; vzal si ji jako vdovec a bydlel s ní ve Slavkově. Od jisté smrti ji zachránilo, že žila ve smíšeném manželství. Šlezinger odvoděl na začátku 30. let 20. století; jeho první ženou byla Johana (Jana) Štěščíková. Spolu hospodařili na gruntě. Vedli si prý dobře. On navíc hrál v kapele; byl prý výborným houslistou. Byl to údajně též pohledný mužský. Jeho vnučka Marie Brabcová (1933) na něho vzpomněla: "Byl chytrý. Jako děti nás učil číst a počítat. Měl v tomto směru výdrž a řekla bych též pedagogické schopnosti."

K osobě Františka Šlezingera, prvního představitele Uhřic v samostatném státě, se dochovalo jen málo věcných údajů. Určitě též proto, neboť se ve 30. letech přestěhoval nejdříve do Žarošic a vzápětí do Slavkova. V tomto městě byl též snad v šedesáti letech pohřben.

OLDŘICH BÍLOVSKÝ

Žně byly dříve pracné

Žně byly zhruba do konce 40. let 20. století pracné. Před tím se dokonce obilí mlátilo ve stodolách cepy; až na sklonku 30. let 20. století začaly tuto práci vykonávat stroje. Mlátičky a fukary. Největší námahu přesto představovalo obilí sklídit. Tedy ručně posekat; sloužily k tomu tzv. hrabice, každý sekáč měl za sebou ženu. Tzv. odběračku. Pak bylo nutné úrodu svázat povřísky a složit do mandelů; nechat vyschnout a svěst na žebříňácích do stodoly. V minulosti znamenaly žně skutečné vyvrcholení celoroční lopoty. Oslava

(zr)

Děti absolvovaly březnový kuličkový den

Děti v Základní škole (ZŠ) v Uhřicích mají za sebou březnový, tzv kuličkový den. 2. dubna se uskuteční cyklistický den. V květnu je čeká kytičkový a sérii uzavře 4. června sluníčkový den.

V tyto tzv. tématické dny si děti i zaměstnanci školy oblečou podle stanoveného zadání; žáci jsou pak navíc připraveni na plnění různých aktivit, obsažených v námětu. Značný úspěch zatím měl v prosinci čertovský den a v lednu pak s tématem pyžamka.

VE ŠKOLE se staly tradičními tématické dny. Zatím mezi nejúspěšnější patřil v prosinci čertovský. V březnu se uskutečnil kuličkový. V minulosti kuličky v plátěném pytlíku představovaly pro kluky obrovské jmění. Hráló se o ně především na jaře, když zmizel sníh. Těto zábavě se oddávala ještě v 50. letech 20. století většina chlapců.

V jarních měsících se kromě toho uskuteční dílny; jsou určeny pro matky s dětmi. Zaměří se k Velikonocům a ke Dni matek. Pro ně se připravuje též vystoupení. Od března začala mateřská škola jezdit na plavání do Hustopečí. Druhý a třetí roční ZŠ čeká od dubna plavecký výcvik v bazéně v Hodoníně.

Budova školy, zprovozněná od 1. září 1887, tedy před více než sto

lety, prošla několika rekonstrukcemi. Především v posledním období prodělala změny, korespondující s koncepcí zásadní obnovy; Zpravodaj Uhřic (ZU) o většině z nich informoval. Byly vypracovány plány na rekonstrukci budovy; pro jejich realizaci získala škola z Fondu na přípravu projektů prostředky ve výši 90 procent skutečných nákladů. V současnosti jsou vyřizovány žádosti o dotace ne rekonstrukci, např. povolení potřebná ke stavebnímu řízení. Byla vypracována studie na obnovu

školy. Pokud se podaří zajistit financování a též podpora ze strany zastupitelstva obce, bylo by možné začít s pracemi. Kromě jiného, a to je pádný důvod, budova stojí už přes sto roků; některé části jsou v havarijním stavu. Např. okna ani podlahy neodpovídají hygienickým a dalším požadavkům.

Mgr. MARCELA PROCHÁZKOVÁ

HOSTINEC U ZLATÉHO HROZNU nad Uhřicemi byl zřejmě postaven už před tím než se z popudu císařovny Marie Terezie v druhé polovině 18. století začala stavět císařská silnice z Brna přes Hodonín na Bratislavu. Více než půl století v něm sídlila pošta. Byl zároveň střediskem společenského dění v Uhřicích i okolí. Foto: L. TESÁŘÍK

Původní pošta, jediná v okolí, byla u silnice

Původní pošta, jediná v širokém okolí, byla u tzv. císařské cesty. První ale stála na Silničné; do roku 1835 v hospodě Na zastávce. Ta se nacházela poblíž kostela a kláštera cisteráků, zrušeného na základě dekretu císaře Josefa II. (1741-1790) z července 1783.

Poté byl úřad přemístěn do domu U zlatého hroznu, stojícího u tzv. císařské silnice. Stál v katastru Uhřic. Kromě 2. světové války, zhruba až do roku 1946, stavení sloužilo jako pohostinství; v 60. letech 20. století bylo jeho majitelem Františkem Novákem (1913-1998) rekonstruováno. V současnosti v něm bydlí jeho syn Pavel (1942).

Císařská cesta

Dům byl ale zřejmě postaven už před tím, než se na jaře 1768 začala z popudu císařovny Marie Terezie (1717-1780) budovat cesta z Brna, přes Hodonín do Vídně. Pracovali na ní nevolníci z dotčených obcí. Výstavba z toho důvodu trvala dlouho; silnice byla např. v některých úsecích těžko průjezdná. Postupovali po ní též po bitvě u Slavkova v prosinci 1805, poražení vojíci spojeneckých armád.

Patrně na základě nesnází, a tím i pomalého postupu vojsk, byla cesta na začátku 19. století, upravena. "Dvorský dekret z 6. listopadu 1783 přeložil spoj mezi Brnem a Bratislavou na silnici přes Pozoříce, Uhřice, Čejč a Hodonín. Podle vyhlášky moravskoslezského gubernia z dubna 1785 měly být k 1. květnu téhož roku připraveny kompletní stanice pošty se stájovým zařízením v Uhřicích a v Čejči," uvedl v publikaci Hodonín a jeho pošta (2003) dr. Josef Šolc.

Pošt mistr a hostinský Denef

Přemístit úřad do hostince U zlatého hroznu na Uhřicku, bylo možné na základě dvorského dekretu ze srpna 1835. Pošt mistrem, s dědičným právem vykonávat tuto činnost, byl ustanoven Antonín Denef (?-asi 1882); dům a zřejmě ani živnost zpočátku nevlastnil. Původně pracoval jako aktuár justičního úřadu na panství v Žarošicích. Byl též tzv. obročným. Z toho důvodu mu byl svěřen dvůr Ernestýn nad Zdravou Vodou, kde se chovaly především ovce. Prý ale byl pro machinace ze služby propuštěn. Jako pošt mistr U zlatého hroznu, a možná též nájemce hostince, začínal údajně s párem

koní. Jezdil zpočátku zřejmě sám v otevřené dvoukolové kolesce; ve voze přepravoval zásilky. Byl mu přiznán plat 200 zlatých ročně, ale poštovní dědičné právo nesměl prodat dražé než za 2000 zlatých. Službu nastoupil 1. října 1835. Budova v tom čase už byla poschoďová. V přízemí, v přední části proti silnici, byly údajně umístěny poštovní místnosti, naproti přes chodbu pak hospoda.

Denef, a tak to popsaly anály, prý choval mnoho dobytka; na základě dochovaných informací, byl též šlechtitelem ovocných stromů. Mimochodem, k hospodě náleželo 30 měřic pole. Expedítorem se po jisté době stal Švarc; ten byl údajně zase milovníkem křepelek. Pošt mistr Denef se tak mohl věnovat chodu úřadu a především živnosti. V dubnu 1842 dům číslo 1, tedy hospodu U zlatého hroznu i s pozemky, zřejmě za 9000 zlatých koupila Denefova manželka Kateřina.

Umístění vyhovovalo

Umístění pošty v domě u silnice vyhovovalo. Na trase Brno-Prešpurk (Bratislava) byla udržována pravidelná tzv. ordinari pošta a kromě ní

i jezdecká. Do Brna přijížděla ve středu a v sobotu v 7 hodin ráno; později patrně denně. Balíky se dopravovaly v úterý a v pátek. Od roku 1845 byla doprava upravena: jezdilo se trasou z Brna přes Pozoříce, Slavkov, Uhřice, do Hodonína. Dále pak přes Holíč, Senici nad Myjavou, do Trnavy. Přes Sered až do Gram (Ostřhom). Z frekvence i nebyvalého ruchu kolem stanovišť, lze usuzovat, že byla vytěžena. Jak popsal kronikář Uhřic Martin Jandl (1826-1897), kolem domu U zlatého hroznu bylo živo. Samotné stavení pak bylo rozsáhlé; v křídle do zahrady se např. nacházely stáje pro 24 párů koní.

V roce 1882 koupila hospodu, a tím i poštu, Marie Stifterová; její manžel Karel krátce pošt mistroval. Nicméně už za čtyři léta (1886) stavení získal Šimon Maler. Ten úřad přestěhoval do Žarošic.

OLDŘICH BÍLOVSKÝ

Pozn. redakce: K uhřické poště byly získány málo známé a dosud nepublikované skutečnosti. Pokládáme za důležité s nimi seznámit.

Národní jednota v obci byla nejaktivnější po válce

Místní odbor Národní jednoty (NJ), založený v obci už v únoru 1907, dosáhl největšího rozmachu na konci 20. a začátku 30. let 20. století. Uvedl to v kronice Metoděj Čičátka (1874-1959).

Zpočátku bylo v NJ zapojeno pouze 21 lidí; po vzniku samostatného státu v říjnu 1918, jejich počet vzrostl na 140 členů. Na začátku 20. let 20. století byla např. prezentována myšlenka, zřídít v Uhřicích odbočku sokolské jednoty. Byla vzápětí založena; čítala 31 mužů a 32 dorostenců. Mohla se proto pořádat veřejná cvičení a také tří akademie.

Odbor Národní jednoty dosáhl největšího rozmachu, jak bylo konstatováno, na sklonku 20. a začátku 30. let 20. století. Na její akce vzpomněl Karel Němec (1922): "Byl jsem ještě malý kluk, ale dobře si pamatuji, že se skoro každý měsíc konaly na výletišti v Lednici různé, převážně společenské a kulturní akce. Např. divadla, oslavy nebo jiné podniky. Vím to dobře, neboť otec, také Karel, narozený v roce 1884, byl v tomto období hospodářem, spíše jednatelem NJ. Pokud mě paměť neklame, v období, o němž hovořím, Národní jednota v Uhřicích čítala na 240

členů."

Podle Němce v čele NJ stál Jan Bílovský (1882-1961). Prodělal jako voják 1. světovou válku, během ní jezdil s prvními nákladáky; v Alpách

se zúčastnil demonstrací dělníků. Na konci 30. let téhož století odešel do důchodu; na základě jeho vyjádření především proto, že nemínil pracovat pro Adolfa Hitlera (1889-1945) a pro fašisty.

BÝVALÝ HOSTINEC na dolním konci vesnice ve 20. letech 20. století koupil Ludvík Filla. Před tím objekt vlastnil jistý Kotík. V prostorách, kde byl v 90. letech 20. století obchod, se nacházel sál. V něm se konala divadelní představení, bály; ještě v 50. až 70. letech 20. století promítaly filmy. V tzv. první republice prostory U Fillů využívala především Národní jednota. Foto: LUKÁŠ TESÁŘÍK

vozil do přední linie munici. Byl členem strany sociálně demokratické, v samostatném státě pracoval jako šofér v Brně. Ctíl prezidenta Masaryka; ve 20. letech 20. století

"Na akce se chodilo v průvodu přes vesnici; představitelé NJ jeli zpravidla v kočáře. Bylo jejich povinností, spíše to patřilo k bontonu, na slávu přinést něco na zakousnutí.

Nezapomenutelná oslava 1. máje po osvobození

Oslava 1. máje po osvobození v Uhřicích byla snad nejhezčí a nejpůsobivější. Nezapomenutelná. Představovala první veřejné shromáždění po letech poroby a útlaču. Konala se před pomníkem padlých v 1. světové válce, před školou.

Zahájila ji dechová hudba Josefa Horycha; na úvod zahrála česko-

slovenskou hymnu. Slavnostní stejnokroj kapitána československé armády, v němž přišel řídící učitel Čeněk Racek, prapory, trikolory, měly příznivý ohlas. Zapůsobily. Bylo to něco nezvyklého a snad i neočekávaného. Vznikla tak slavnostní a velmi důstojná atmosféra. Sám z vlastního poznání mohu potvrdit: Státní hymna na mne nikdy neudělala tak slavnostní a majestátní

dojem, jako v Uhřicích toho 1. května 1945. Byl to silný a nezapomenutelný zážitek. Vyvrcholením shromáždění byl slavnostní projev předsedy Revolučního národního výboru (RNV) Čeňka Racka. Poděkoval vojákům osvoboditelské armády, vyzvedl oběť těch, kteří v katastru padli; ocenil též jednotu obyvatel v odporu proti fašistům. Jeho projev ale obsahoval i výzvu k jednotě při

práci pro osvobozenou vlast. Poté, kdy skončil, značná část účastníků jako by se nechtěla rozejít; stáli v očekávání. Prostě nemínili odejít, protože vnitřně chtěli, aby slavnostní okamžiky trvaly déle. Kapela začala vyhrávat sokolské a národní písně, s nimiž potom obešla celou obec.

Ing. FLORIÁN KRAMÁŘ

Kulaté jubileum slaví též významné osobnosti

Významné osobnosti, které se zapsaly do historie obce, by v roce s osmičkou na konci oslavily kulaté jubileum. Publikovaly práce o Uhřicích; přispěly tak k objasnění dějin sídla a zasloužily se o propagaci obce:

▲ Jakub Vrbas (1858-1952) - zakladatel Vlastivědného muzea ve Žďánicích, učitel. Jako první písemně zpracoval historii vesnic na Žďánicku. Uhřicím věnoval značný prostor. Neochvějný zastánce teorie, na základě níž byl svatostánek

v uhřickém kostele vzácnou prací Toufarů. Některé z jeho závěrů, publikovaných ve Žďánsku (1930) a týkajících se např. polohy tvrze nebo významu kostela, byly vyvráceny; naprostá většina zveřejněných fakt ale zůstala nedotčena. Je tudíž platná. Právem je Vrbas označován za nestora vlastivědy a dějepisu v regionu.

▲ Ladislav Hosák (1898-1972), prof., dr., DrSc. - profesor Palackého univerzity v Olomouci, šéf Ústavu pro historickou vlastivědu (jediný

v ČR a SR). Byl považován za dějepisce Moravy a Slezska. Napsal Historický místopis Moravy a Slezska (1948-1960), dále Místní jména na Moravě (1971). Publikoval též ve Sborníku Od Hradské cesty. Jako první oficiálně potvrdil, že kostel v Uhřicích byl založen na začátku 13. století, situoval bývalou tvrz v prostoru pod ním; vyvrátil tak panující názor, prezentovaný Vrbasem, na základě něhož byla např. věž kostela součástí bývalého opevnění sídla uhřických zemanů.

▲ Vladimír Mokřý (1918-1985) - narodil se v Brně, v mládí žil v Uhřicích, odkud se po otcově smrti v roce 1927, s matkou odstěhoval do Lomnice. Zbývající informace jsou uvedeny v materiálu na straně 7.

▲ Antonín Malík (1918-1987) - původním povoláním obchodník. Zasadil se o obnovení cihelny v Uhřicích, pracoval v ní; pečoval o její rozvoj. Patřil k výrazným osobnostem v obci; byl členem rady, pracoval v komisích národního výboru. (zu)